

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
**ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΚΑΙ ΚΤΗΡΙΩΝ**
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Υ.ΛΙ.Κ.Υ.
(Γ.Δ. ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ, ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ & ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ)

Αθήνα, 3 Νοεμβρίου 2025
Αρ. Πρωτ.177532 /Φ. ΒΟΥΛΗΣ/2025

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ &

ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΩΝ

ΕΡΓΩΝ (Δ19)

ΤΜΗΜΑ : Κατασκευών
Ταχ. Δ/ση : Φαναριωτών 9
Ταχ. Κώδικας : 114 71, Αθήνα
Πληροφορίες : Μ. Καπετανάκης
Τηλέφωνο : 210 6424397
E-mail : daee@ggde.gr

ΠΡΟΣ:

Τη Γενική Διεύθυνση
Υδραυλικών, Λιμενικών &
Κτηριακών Υποδομών,
E-mail: gdylky-gram@ggde.gr

ΘΕΜΑ : Απάντηση στη με αριθ. 181/10-10-2025 Ερώτηση, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, προς τους Υπουργούς: (α) Περιβάλλοντος και Ενέργειας και (β) Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Περιβαλλοντική και οικονομική καταστροφή για τους αγρότες των Σπátων από τη χρόνια αδράνεια στη διαχείριση ομβρίων του αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος»

ΣΧΕΤ. : Το υπ' αριθ. 166427/14-10-2025 έγγραφό σας, με συνημμένο το υπ' αριθ. 165904/13-10-2025 έγγραφο του Γραφείου Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων διαβίβασης της 181/10-10-2025 Ερώτησης

Σε απάντηση στη με αριθμό 181/10-10-2025 Ερώτηση, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, κ. Μανώλη Χριστοδουλάκη και κ. Αναστάσιο Νικολαΐδη, απευθυνόμενη προς τους Υπουργούς: (α) Περιβάλλοντος και Ενέργειας και (β) Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Περιβαλλοντική και οικονομική καταστροφή για τους αγρότες των Σπátων από τη χρόνια αδράνεια στη διαχείριση ομβρίων του αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος», σας γνωρίζουμε ότι **τα θέματα που τίθενται στην εν λόγω ερώτηση και αφορούν στη διαχείριση των ομβρίων υδάτων του αεροδρομίου Ελ Βενιζέλος και στην εξασφάλιση της επάρκειας του αποδέκτη τους δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Αντιπλημμυρικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.**

Όσον αφορά στην υλοποίηση έργων αντιπλημμυρικής προστασίας στην ευρύτερη περιοχή των Σπátων, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Η Διεύθυνση Αντιπλημμυρικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων, ως αναθέτουσα αρχή, δημοπράτησε το 2018 και το 2020 αντίστοιχα, την κατασκευή των έργων: (α) «**Διευθέτηση ρέματος Ερασίνου Ανατολικής Αττικής**» προϋπολογισμού 48.694.800,00 € και (β) «**Διευθέτηση Ρέματος Αγ. Γεωργίου Ανατ. Αττικής από Χ.Θ. 0+824 (ανάντη της συμβολής με ποτ. Ερασίνο) έως Χ.Θ. 8+161 (συμβολή ρεμάτων Καλυβίων και**

Κουβαρά)», προϋπολογισμού 15.500.000,00 €, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί, με Απόφαση Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, ως έργα εθνικού επιπέδου.

Συνοπτικά τα δύο έργα αφορούν:

- **«ΕΡΓΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΟΣ ΕΡΑΣΙΝΟΥ ΑΝΑΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ»**

Το έργο διευθέτησης του ρέματος Ερασίνου αποτελεί ένα ουσιαστικό έργο υποδομής για την ευρύτερη περιοχή των Μεσογείων, διότι αποτελεί τον βασικό αποδέκτη όμβριων της λεκάνης απορροής, έκτασης 204 τ. Χλμ., του κεντρικού τμήματος Ανατολικής Αττικής, που εκτείνεται νότια του Διεθνούς Αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος, ανατολικά του ορεινού όγκου του Υμηττού και μέχρι την παραλία του Ευβοϊκού.

Το έργο είχε περιληφθεί στον σχεδιασμό των οδικών έργων της Αττικής Οδού από το 2000, όταν και ξεκίνησαν οι μελέτες, και αποτελεί τον αποδέκτη των ομβρίων της Αττικής Οδού, της Λεωφ. Βάρης Κορωπίου, του αεροδρομίου Σπάτων, του Ιππικού Κέντρου.

- **«ΕΡΓΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ Ρ. ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΠΟ Χ.Θ. 0+824 (ΑΝΑΝΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗΣ Π. ΕΡΑΣΙΝΟΥ) ΕΩΣ Χ.Θ. 8+161 (ΣΥΜΒΟΛΗ Ρ. ΚΑΛΥΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΥΒΑΡΑ)»**

Αντικείμενο του έργου είναι η κατασκευή έργων διευθέτησης του ρέματος Αγ. Γεωργίου της Ανατολικής Αττικής και σε συμβάλλοντα σε αυτό ρέματα, καθώς και η κατασκευή τάφρων, για την αποκατάσταση της απορροής των ομβρίων προς τον φυσικό αποδέκτη. Στο αντικείμενο περιλαμβάνεται και η κατασκευή τεχνικών στις διασταυρώσεις του ρέματος με έργα οδοποιίας.

Η περιοχή κατασκευής του έργου βρίσκεται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Μαρκοπούλου Μεσογαίας της Περιφερειακής Ενότητας Ανατολικής Αττικής. Εκτείνεται στην κοιλάδα που βρίσκεται μεταξύ της πόλεως Μαρκοπούλου και του Ολυμπιακού Ιππικού Κέντρου.

Τα έργα συμβασιοποιήθηκαν το 2020 και το 2021 αντίστοιχα, με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση από το Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020», και δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΙΒ) και την Τράπεζα του Συμβουλίου της Ευρώπης (CEB).

Οι δύο (2) ανωτέρω εργολαβίες διαλύθηκαν το 2022, κυρίως λόγω καθυστερήσεων στην έκδοση Προεδρικού Διατάγματος αντί για Υπουργική Απόφαση για την επικύρωση καθορισμού των οριογραμμών των εν λόγω ρεμάτων και καθυστέρησης πρόσληψης αρχαιολόγων. Οι ως άνω εργολαβίες διαλύθηκαν χωρίς να έχει εκτελεστεί καμία εργασία διευθέτησης των ρεμάτων, όπως αναφέρεται στα εγκεκριμένα πρωτόκολλα παραλαβής.

Τον Μάιο του 2023 υπογράφηκαν νέες συμβάσεις με τον έκαστο αντίστοιχο δεύτερο μειοδότη του κάθε διαγωνισμού, προκειμένου να ολοκληρωθούν τα έργα, με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση σύμφωνα με τα ανωτέρω και νέο πδ οριοθέτησης (ΦΕΚ 518/Δ'/06-08-2021).

Σημειώνεται ότι για την υλοποίηση του έργου διευθέτησης του ρέματος Ερασίνου και του, συμβάλλοντος σε αυτό, ρέματος Αγίου Γεωργίου, είχαν εγκριθεί πριν τη δημοπράτηση, όλες οι απαιτούμενες αδειοδοτήσεις σύμφωνα με την κείμενη

νομοθεσία. Όλες οι πράξεις της Διοίκησης έχουν ήδη κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας και έχουν γίνει αποδεκτές.

Συγκεκριμένα:

- Για το κατάντη τμήμα του ρ. Ερασίνου, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 129583/01-06-2007 Κοινή Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ-Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης-Υπ. Πολιτισμού «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Π.Ο.) του έργου Διευθέτηση ρέματος Ερασίνου στο τμήμα της κοίτης του (μήκους 5,5 χλμ. περίπου) από την εκβολή του στον κόλπο της Βραυρώνας μέχρι κατάντη των έργων της Αττικής Οδού νότια του Αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος». Με την υπ' αριθ. 11150/ 14-09-2017 Απόφαση της ΔΙΠΑ/ΥΠΕΝ ανανεώθηκε και τροποποιήθηκε η προαναφερόμενη Κ.Υ.Α **με ισχύ έως 14/9/2027** (ΑΔΑ: 6Ν5Ε4653Ρ8-60Τ).

Στη «Μελέτη Περιβάλλοντος για την Ανανέωση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων των Έργων «Διευθέτησης Ρέματος Ερασίνου από την εκβολή του μέχρι κατάντη των Έργων της Αττικής Οδού (Φράγμα Ανάσχεσης)» **είχε συμπεριληφθεί και Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (Παράρτημα Γ της υπόψη μελέτης) λόγω της περιοχής Natura.**

Κατά της υπ' αριθ. 129583/01-06-2007 Κ.Υ.Α. έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του έργου «Διευθέτηση ρέματος Ερασίνου στο τμήμα της κοίτης του (μήκους 5,5 χλμ. περίπου) από την εκβολή του στον κόλπο της Βραυρώνας μέχρι κατάντη των έργων της Αττικής Οδού νότια του Αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος» είχε ασκηθεί Αίτηση Ακύρωσης από το Σωματείο «Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία». **Η εν λόγω αίτηση ακύρωσης απορρίφθηκε με την υπ. αριθ. 4888/14-2-2013 Απόφαση του Ε' Κλιμακίου του Συμβουλίου της Επικρατείας.**

- Για το ανάντη τμήμα του ρέματος Ερασίνου, συμπεριλαμβανομένου του φράγματος ανάσχεσης, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 109488/12-10-2001 Κοινή Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ- Υπ. Πολιτισμού-Υπ. Γεωργίας «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για το έργο Διευθέτηση τμήματος 2.385 μέτρων του Ερασίνου ποταμού στα πλαίσια των έργων της Αττικής οδού Νομού Αττικής» με ισχύ έως 31-12-2010. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 205487/25- 11-2011 Απόφαση ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ ανανεώθηκε η χρονική διάρκεια ισχύος της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α. με παράταση της ισχύος της έως 30-11-2021. Σύμφωνα με τον Ν. 4685/2020, η υπόψη ΑΕΠΟ **έχει διάρκεια ισχύος δεκαπέντε (15) έτη, δηλαδή έως 30-11-2026.**
- Στο ΦΕΚ Δ' 518/2021, δημοσιεύτηκε το Π.Δ. «Επικύρωσης καθορισμού των οριογραμμών ρεμάτων Μεσογαίας Ανατολικής Αττικής: ρέματος Ερασίνου (στο σύνολο του μήκους, ανάντη & κατάντη των έργων ανάσχεσης πλημμυρών) και των συμβαλλόντων σε αυτό ρεμάτων Κοιλάδας των Βασιλέων (κατάντη τμήμα από Χ.Θ 0+000 έως Χ.Θ 0+472,97), Μαρκόπουλου (κατάντη τμήμα από Χ.Θ 0+000 έως Χ.Θ 167,41), Αγίου Γεωργίου (από Χ.Θ 0+824- ανάντη συμβολής π. Ερασίνου- έως Χ.Θ 8+161,00-συμβολή ρεμάτων Καλυβίων και Κουβαρά) και ρέματος Μαλέξη (συμβάλλον ρέμα στο ρ. Αγίου Γεωργίου, Χ.Θ. 0+000- βόρειο όριο του Ολυμπιακού Ιππικού Κέντρου- έως Χ.Θ. 0+804,32 -συμβολή με το ρ. Αγίου Γεωργίου)».

Το εν λόγω ΠΔ εκδόθηκε έπειτα από την υπ. αριθ. 90/2021 γνωμοδότηση του ΣτΕ, στην οποία αναγράφεται ότι το ΠΔ εκδίδεται νομίμως, σύμφωνα με τα ακόλουθα:

«Β. Η περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων διευθέτησης, ως προς το κρίσιμο τμήμα του Ερασίνου, το οποίο διέρχεται από περιοχή Natura και την περιοχή του αρχαιολογικού χώρου Αρτέμιδος Βραυρωνίας, έχει ελεγχθεί από το Δικαστήριο ως προς την επάρκεια και πληρότητα των σχετικών μελετών. Έχει δε κριθεί, με τις 4888/2013 και 5/2020 αποφάσεις του Δικαστηρίου, ότι οι εν λόγω μελέτες, ιδίως ως προς την επιρροή των έργων στις προστατευόμενες περιοχές, ήταν επαρκώς αιτιολογημένες. ...

Ε. Αιτιολογείται επαρκώς ο λόγος και η αιτία της οριοθέτησης και των έργων διευθέτησης: Αδυναμία της υφιστάμενης φυσικής κοίτης να παροχετεύσει με ασφάλεια πλημμύρες ακόμα και μικρής περιόδου επαναφοράς, ύπαρξη μεγάλων συγκοινωνιακών έργων στην περιοχή που επιβάλλουν παρεμβάσεις στους κατάντη φυσικούς αποδέκτες, έντονο πρόβλημα πλημμυρών, τόσο στο ανάντη όσο και στο κατάντη τμήμα του ρέματος Ερασίνου, καθώς και στην περιοχή του αρχαιολογικού χώρου Βραυρώνας, στην εκβολή του ρέματος. Η αιτιολόγηση δε αυτή ευρίσκει έρεισμα και στις διαπιστώσεις και παραδοχές του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, σύμφωνα με το οποίο η λεκάνη απορροής του ρέματος ανήκει στη Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας».

- Το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο του Υπουργείου Πολιτισμού έχει γνωμοδοτήσει ομόφωνα θετικά υπέρ του έργου δύο (2) φορές. Μία φορά στο πλαίσιο έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων του έργου το 2006, και η δεύτερη το 2018 κατά τη διαδικασία έγκρισης των οριστικών μελετών.
- Κατά της από 14-11-2018 Διακήρυξης του έργου με τίτλο: «Διευθέτηση του ρέματος Ερασίνου», κατατέθηκε από τον «ΣΥΛΛΟΓΟ ΠΟΛΙΤΩΝ ΥΠΕΡ ΡΕΜΑΤΩΝ», με διακριτικό τίτλο «ΡΟΗ», ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, η με αρ. κατάθεσης 153/2019 Αίτηση Ακύρωσης. **Η εν λόγω αίτηση ακύρωσης απορρίφθηκε από το Τμήμα Ε' του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την υπ' αριθ. 5/2020 Απόφαση.**
- Επειδή όλες οι αιτήσεις ακύρωσης των διαφορών Συλλόγων στο ΣτΕ είχαν απορριφθεί, οι διάφοροι Σύλλογοι **υπέβαλαν καταγγελία στην ΕΙΒ και CEB**, όσον αφορά στην περιοχή Natura και την προστασία του αττικόψαρου. Ανεξάρτητο κλιμάκιο των τραπεζών προέβη σε αυτοψία στην περιοχή των έργων τον Ιούνιο 2022 και **συνέλεξε στοιχεία από το Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών και το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας**. Το πόρισμα των τραπεζών ήταν ότι τα έργα διευθέτησης του ποταμού Ερασίνου στη Βραυρώνα Αττικής αντιβαίνουν, μεταξύ άλλων, το άρθρο 4.7 της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα.

Παράλληλα, τον Μάρτιο του 2023 εκδόθηκε από το ΥΠΕΝ η υπ. αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985/2023 Απόφαση περί «Καθορισμού στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και ειδών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Τόπους Κοινοτικής Σημασίας του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000» (ΦΕΚ 1807/Β'/22-03-2023) και τον Σεπτέμβριο 2023 τέθηκε σε διαβούλευση από το ΥΠΕΝ η «Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΕΠΜ) για τις προστατευόμενες περιοχές «Natura 2000» της Περιφέρειας Αττικής». **Η ως άνω ΕΠΜ έκρινε μεν αποδεκτά τα έργα διευθέτησης του Ερασίνου και του Αγ. Γεωργίου, πρότεινε όμως να ληφθούν μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων των έργων στο αττικόψαρο.**

Προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα ανωτέρω **απαιτήθηκε τροποποίηση της εγκεκριμένης Ειδικής Οικολογικής Μελέτης του έργου, τροποποίηση της ΜΠΕ του έργου και έκδοση νέων περιβαλλοντικών όρων.**

Μέχρι την έγκριση της επικαιροποιημένης Ειδικής Οικολογικής Μελέτης και της ΑΕΠΟ από τη Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής και τον προγραμματισμό της υλοποίησης των μέτρων που θα προτείνονται, η ΕΙΒ και η CEB τροποποίησαν («πάγωσαν») την χρηματοδότησή τους τόσο για το έργο του Ερασίνου, όσο και για το έργο του Αγ. Γεωργίου Ερασίνου.

Στις 7-11-2023 υπογράφηκε νέα σύμβαση για την επικαιροποίηση της μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης ρέματος Ερασίνου και ρέματος Αγ. Γεωργίου Ερασίνου Ανατολικής Αττικής.

Στις 29-5-2024 διαβιβάστηκε στην ΕΥΔΕ ΚΥΛΥ η Επικαιροποιημένη μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης ρέματος Ερασίνου και ρέματος Αγ. Γεωργίου Ερασίνου Ανατολικής Αττικής, για την εντολή τους προς τον Ανάδοχο, για σύνταξη και υποβολή της μελέτης Τροποποίησης Περιβαλλοντικών όρων του έργου «Διευθέτηση ρέματος Ερασίνου στο τμήμα της κοίτης του (μήκους 5,5 χλμ. περίπου) από την εκβολή του στον κόλπο της Βαυρώνας μέχρι κατάντη των έργων της Αττικής Οδού νότια του Αεροδρομίου ΕΛ. Βενιζέλος».

Στις 21-02-2025 υποβλήθηκε ο Φάκελος Τροποποίησης Περιβαλλοντικών Όρων στη Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής και **βρίσκεται μέχρι σήμερα στη διαδικασία γνωμοδοτήσεων από τους αρμόδιους φορείς.**

Στην τροποποίηση της ΜΠΕ στο κατάντη τμήμα περιλαμβάνονται, εκτός των απαιτούμενων μέτρων που προέκυψαν μετά την επικαιροποίηση της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (κατασκευή ραμπών για την κίνηση των χελωνών και λεπτομέρεια του ανεπένδυτου πυθμένα του ρέματος για το αττικόψαρο) και η τροποποίηση της οριστικής μελέτης με τη μηδενική λύση στην περιοχή "Κούρι Μπίμ", μετά από την απαίτηση της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής λόγω σημαντικών αρχαιολογικών ευρημάτων.

Επίσης, εκκρεμεί η έγκριση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής για τροποποίηση της ΑΕΠΟ στο ανάντη τμήμα, προκειμένου να περιληφθεί η πρόβλεψη έκδοσης ΤΕΠΕΜ εγκατάστασης εργοταξίου και ο καθορισμός των θέσεων αποθεσιοθαλάμων.

Λόγω των ανωτέρω, από την υπογραφή των συμβάσεων (Μάιος 2023) μέχρι σήμερα δεν έχει καταστεί δυνατόν να εγκατασταθούν στα έργα οι ανάδοχοι των προαναφερόμενων εργολαβιών.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Χρονολογικό Αρχείο
2. Φ. Βουλή
3. Διευθύντρια
4. Τμήμα β

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Δ19

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΣΤΡΑΝΤΑ
ΠΟΛ/ΚΟΣ ΜΗΧ/ΚΟΣ με Α' β.